

Predmet: *Lovas II*

Viši sud u Beogradu – Odeljenje za ratne zločine

Broj predmeta: K. Po2 9/2022

Krivično delo: ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz čl. 142, st. 1 KZ SRJ

Optuženi: Dušan Lončar

Glavni pretres: 28.03.2023.

Nastavak iznošenja odbrane optuženog

U nastavku iznošenja odbrane, optuženi je naveo da je selo Lovas bilo naoružano i da je u celini bilo vojni objekat. Vojna posada iznosila je od 150 do 1.000 ljudi. Poslednje povećanje ljudstva bilo je iz mesta Orahovca, rodnog mesta Stipe Mesića. Posebno mesto u odbrani Lovasa imala je grupa zvana „Čikago“ ili „Hijene“, koja je bila smeštena u šumi Jelaš i koja je par dana pre zauzeća Lovasa napala jedno vozilo njegove brigade. Lovas je, po oceni optuženog, praktično bio vojni garnizon u kome nije bilo žena i dece, ni osoba mlađih od 20 godina. Istakao je da se ne oseća odgovornim za napad jer isti nije naredio. Komanda njegove brigade je bila iz nekoliko delova, a istureno mesto bio je Tovarnik, dok je on sam sve vreme boravio u Šidu. Neistiniti su navodi nekih svedoka da su dolazili kod njega u komandu, jer da bi neko ušao u komandu, morao je da prođe strogu kontrolu. Kada je došao u brigadu nije imao komandu, a brigada je bila pred gašenjem, obzirom da je zatekao oko 1.000 ljudi, dok je normalan sastav brigade bio između 3.000 i 5.000 ljudi. Do 10. oktobra 1991. godine nalazio se na „privremenom radu“, a tog dana je dobio naredbu o vršenju dužnosti kojom je određen za zastupnika komandanta brigade. Dana 10. oktobra 1991. godine morao je da ode u Valjevo zbog popune ljudstva u brigadi i vratio se tek sutradan oko 14 časova.

Ponosan je što je za mesec dana uspeo kako-tako da osposobi brigadu, a tek 4. novembra 1991. godine dobio je naredbu kojom je postavljen za komandanta brigade i unapređen je u čin pukovnika. Bilo je prepočinjavanja, i njegovoj brigadi je prepočinjena TO Valjevo – oni su došli 9. oktobra 1991. godine. To je srpska vojska koja je imala svoje naoružanje i opremu, i radila je šta je htela. Lovas su napali delovi TO Krajine. Pre napada na Lovas nije dobio nikakvo naređenje. Sporna naredba na koju se TRZ poziva napisana je 9.10.1991. godine u 16 časova, a on ju je video tek nakon 32 godine, kod svog branioca. Načelnik operativnog štaba njegove brigade je bio sklon alkoholu i oni su vežbali – pretpostavlja da je sročeno nešto kao naredba za gađanje. U periodu od 1. do 10. oktobra 1991. godine nije dobio ni jedan dokument vezan za napad, niti je doneo ni potpisao bilo kakav dokument. Ne seća se da je dobio naredbu komande divizije – dobio je samo usmenu naredbu od komandanta divizije da kroz borbene redove svoje brigade propusti ljude koji će ići da napadnu Lovas. Jedinica koja je napala Lovas skupljena je iz okolnih sela, a priključili su joj se i pripadnici odreda „Dušan Silni“, i taj proces prikupljanja ljudi trajao je od 21. septembra 1991. godine. Vlada Krajine je tada naložila da se zauzme Lovas, a ispred vlade ljudstvo su prikupljali Ljuban Devetak i načelnik Štaba Krajine Grahovac. Milan Radojčić je takođe učestvovao u prikupljanju ljudi.

Akcijom napada na Lovas neposredno je komandovala osoba zvana „Tito“, a to mu je poznato jer su „Tita“ pominjali Ljuban Devetak i Željko Krnjajić. Na naredbi za čije izdavanje ga TRZ tereti,

optuženi ne prepoznaje svoj potpis, ali navodi da je možda nešto u brzini i potpisao a da nije ni gledao šta potpisuje. Naredbu je ocenio kao skroz neupotrebljivo naređenje. U napadu na Lovas nije učestvovao ni jedan vojnik, a od ispaljenih granata iz artiljerijskog oruđa eksplodiralo je samo pet, i od njih niko nije poginuo niti je bilo čija kuća oštećena. Granatiranje Lovasa naredio je oficir Kamber. Snage u Lovasu su znale za napad i tog jutra je bilo „čačkanja“ varom iz Lovasa, pa je zbog toga i naređeno otvaranje vatre. Posle zaposedanja Lovasa, u selu je bilo zločina i izvršiocu istih su osuđeni, ali „u toj osudi je nedostajao oficir JNA“.

Optuženi je više puta ponovio da je protiv njega optužnicu podigao Fond za humanitarno pravo. Takođe je naveo da će se za osudu oficira dobiti novac i da je on taj oficir. Od optužbe se razboleo, a čim je optužnica podignuta, pare su dobijene. U slučaju da bude osuđen, iznos se uvećava aritmetičkom progresijom. Ko je primio pare, mogao bi i sâm da se javi. Hrvatskoj je potreban Lovas „kao hleb“ da bi opravdala progon hiljada Srba. Prilikom oslobađanja Lovasa poginulo je sedmoro ljudi, što nije mnogo, jer prilikom takvih akcija vojska planira gubitak ljudstva od najmanje 10%. Naoružavanje tamo neke jedinice, za koje se optuženi tereti, smatra nebulozom, jer njegova jedinica ni sama nije imala dovoljno oružja, a kamoli da ga nekome još daje. Posebno iz razloga jer se oružje „evidentira kroz 100 evidencija“. Nakon oslobodjenja Lovasa u selo je ušla četa TO Ljig, i to u večernjim časovima. Tenkowska četa od 2 voda se rasporedila na poljoprivredno dobro oko silosa. Organizacija života i rada u selu nije bila u nadležnosti optuženog.

Sledeći glavni pretres zakazan je za 18. april 2023. godine, sa početkom u 10:00 časova.